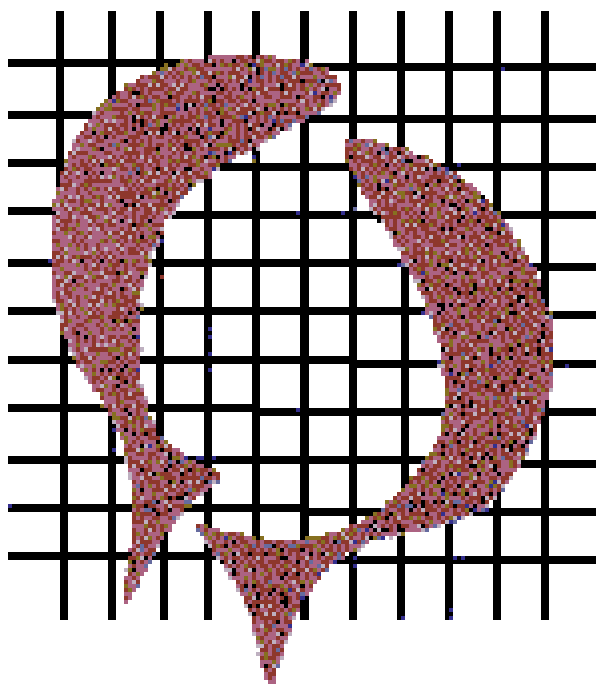

NVG NIEUWSBRIEF

elfde jaargang no. 2, december 2002

Nieuwsbrief van de
Nederlandse Vereniging voor Gedragsbiologie
opgericht december 1991

In dit nummer:

- Verslag ledenvergadering 2002 op de najaarsbijeenkomst in Dalfsen
- De NVG en het NIBI
- *Om terug te sturen:* Vragen van het bestuur aan haar leden

DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR GEDRAGSBIOLOGIE

De Nederlandse Vereniging voor gedragsbiologie stelt zich ten doel de gedragsbiologie in Nederland te bevorderen. Daartoe organiseert zij symposia en discussies, en geeft zij deze nieuwsbrief uit.

Bestuur

Dr. Menno Kruk (voorzitter)
Dr. Paul Koene (secretaris)
Drs. Maaike Kempes
(penningmeester)
Dr. Katerina Riebel
(winterbijeenkomst)
Dr. Marcel Visser (redactie
nieuwsbrief)
Dr. Henk Visser

Informatie

Informatie over de NVG kan gevonden worden op de website:

<http://www.gedragsbiologie.org>

of kan worden ingewonnen bij de voorzitter:

Dr. Menno Kruk, e-mail:
M.Kruk@Lacdr.leidenuniv.nl

Lidmaatschap

U kunt zich opgeven als lid bij:

Drs. Maaike Kempes, e-mail:
kempes_m@hotmail.com

of via bovengenoemde website.

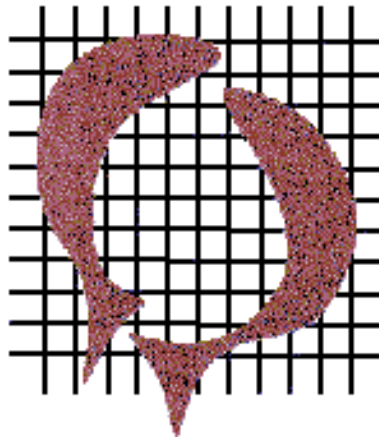
De contributie bedraagt Euro 22,- per jaar voor studenten/AIO's/OIO's en werkzoekenden die lid zijn van het NIBI, anders Euro 25,- en Euro 27,- voor overigen leden die lid zijn van het NIBI, anders Euro 30,-.

Kopij voor de nieuwsbrief

U kunt kopij voor de nieuwsbrief sturen aan:

Dr. Marcel Visser, NIOO, Postbus 40,
6666 ZG Heteren, fax: 026-4723227,
m.visser@nioo.knaw.nl

Met name gewenst zijn persberichten, promoties en priemend proza over gedragsbiologie.

Inhoudsopgave

De NVG

NVG activiteiten

- Overwegingen van uw voorzitter
- Jaarverslag NVG 2002
- Samenvatting notulen ALV 2002
- Serge Daan verlaat het NVG bestuur
- In memoriam: Prof. Jacob Pieter Kruijt
- *Om terug te sturen:* vragen van het bestuur aan haar leden

NVG ACTIVITEITEN

Bestuursmededelingen

BUITEN MIJN BOEKJE: Overwegingen van uw voorzitter

Najaarsbijeenkomst 2001

Terwijl ik dit schrijf is het al bijna tijd voor onze najaarsbijeenkomst in Dalfsen in 2002. Vorig jaar besloot de algemene vergadering deze bijeenkomst wat vroeger in het jaar te houden om overlap met andere bijeenkomsten te voorkomen. Hopelijk komen er dit jaar weer veel gedragsbiologen die aan apen of insecten werken.

Veranderend Perspectief Gedragsbiologie

Wat mij als oudgediende van de voormalige werkgemeenschap ethologie bijzonder trof was dat een van de laatste sprekers van de najaarsbijeenkomst in 2001 zich verontschuldigde dat hij bij wijze van uitzondering zijn voordracht niet refereerde aan fysiologie of hersenprocessen. Niet nodig zo'n verontschuldiging natuurlijk, pure gedragsstudies zijn volstrekt op hun plaats in de NVG. Toch maakte het mij ervan bewust dat de gedragsbiologie nu een ontwikkeling doormaakt van toenadering tot de hersenwetenschappen en de (moleculaire) genetica. Uit de beginjaren van de toenmalige ethologische werkgemeenschap, een voorloper van de NVG, herinner ik me dat die benadering meer uitzondering dan regel was. Omdat ik zelf toen aan een proefschrift werkte over hersenmechanismen en agressie viel me dat waarschijnlijk sterker op.

Gedragsbiologie buiten de NVG

De huidige ontwikkeling binnen de vereniging is van belang, omdat ook buiten de vereniging bij fysiologen en moleculair biologen steeds meer belangstelling onstaat voor gedrag en hun onderliggende mechanismen. Er komt een punt dat de moleculair bioloog met een genetisch uitgangspunt zal moeten kunnen discussieren met de veldbioloog die vanuit een evolutionaire benadering nadenkt over evolutionair stabiele strategieën. Er komt ook een moment dat de ontwikkelingsbiologie van gedrag zich zal moeten kunnen verstaan met de endocrinoloog die hormoonafhankelijke genexpressie bestudeert.

De humane etholoog, de ontwikkelingspsycholoog of psychiater, die denkt dat gedragspathologieën ontstaan door een verstoring de ontwikkeling bij een bepaalde genetische ontvankelijkheid zal zich ook moeten verdiepen in de gedragsmatige en fysiologische realiteit van die veronderstelling.

Onze vereniging zou in beginsel een ideaal platform voor dit soort discussies zijn. Onze najaarsbijeenkomsten staan op een hoog wetenschappelijk niveau. Toch is het goed te bedenken, dat de NVG een relatief kleine vereniging is met ongeveer 250 leden, waarvan er ieder jaar ongeveer 80 de jaarlijkse bijeenkomst bezoeken. Het is goed eens na te denken waarom in gedragsbiologie geïnteresseerden niet in de NVG vertegenwoordigd zijn of niet op onze bijeenkomsten komen. Dat leidt me tot de vraag of de NVG naar buiten toe haar gezicht

misschien wat duidelijker moet laten zien.

Een zichtbaarder NVG?

In principe kan de NVG nog jaren vooruit met het organiseren van uitstekende najaarsbijeenkomsten en specifieke symposia in samenwerking met andere organisaties in binnen en buitenland.

Zonder die rol te willen verwaarlozen heeft het bestuur zich toch afgevraagd of het mogelijk zou zijn de NVG een duidelijker gezicht te geven naar buiten toe. Ontwikkelingen buiten de NVG duiden in dezelfde richting. Het Nederlands Instituut voor Biologie (NIBI) heeft zich, onder nieuwe leiding, ten doel gesteld de Nederlandse Biologie duidelijker op de voorgrond te stellen.

Een aantal andere biologische verenigingen heeft zich bij het NIBI aangesloten. Dat geeft hen het recht om voor het aankondigen van verenigingsactiviteiten, en belangwekkende discussies, gebruik te maken van een eigen sectie in Bionieuws, het 14-daagse blad van het NIBI. Voor de NVG zou het een voordeel kunnen zijn dat onze activiteiten duidelijker zichtbaar worden buiten onze eigen kring.

Gedragsonderzoek en buitenuniversitair onderwijs

Er bestaat een duidelijke markt voor universitaire biologische nieuwtjes en kennis. Maar de Nederlandse bioloog is vergeleken met andere disciplines niet erg gericht op publiciteit. Biologie, inclusief de gedragsbiologie staat niet duidelijk "op de plank" in de "supermarkt van de wetenschap". Voor een individuele bioloog zal publiciteit vaak een "ad-hoc" activiteit zijn. Die bioloog komt vooral in de publiciteit als er iets spectaculair

nieuws te vertellen is. Tussen dat laatste en de leerboek-kennis is er echter een heel gebied dat interessant is voor buitenuniversitaire biologen en hun leerlingen. De NVG zou bemiddelend kunnen zijn tussen de gedragsbiologie en instellingen zoals het NIBI die zich de taak stellen de biologie een nadrukkelijker gezicht te geven in de samenleving.

Gedragsbiologie op Kennisnet

In het kader van Kennisnet onderhoudt het NIBI een site voor groepen die graag meer van de universitaire biologische expertise gebruik willen maken. Men denkt daarbij aan HBO, VWO, leraren en leerlingen, proefdierkundigen, DEC's etc. Het NIBI wil daarbij ook graag de gedragsbiologie betrekken. Gedragsbiologie is bij uitstek een interessant en gemakkelijk "verkoopbaar" onderwerp. Het NIBI vraagt in dit verband om correspondenten, en onderzoekers, die op bijscholingsbijeenkomsten in het land iets over de gedragsbiologie willen vertellen. Ze vraagt ook bijdragen voor haar educatieve sites. Onlangs heb ik zelf een voordracht gehouden voor VWO leraren biologie, in Rotterdam. Het bleek een kleine moeite PowerPoint plaatjes en MPEG-files te selecteren die de leraren konden boeien. Het kostte me ook weinig tijd. Ik werk nu aan een kort artikeltje voor de NIBI-site. Dat maakt me NIBI correspondent, wat zekere voorrechten inhoudt. Ik kan iedere gedragsbioloog aanraden om eens mee te werken aan zo'n voordracht en misschien ook correspondent te worden. Neem als je dat leuk lijkt eens contact op met Marjolein Bakker of Leen van den Oever op <ecb@nibi.nl>

Aanvragen en Funding

Last but not least: De mogelijkheden voor gedragsbiologen om steun voor onderzoek te krijgen zijn in lange tijd niet zo goed geweest als nu. Er is een NWO programma "Cognitie" en een programma "Evolutie". Bovendien lopen er in Europees kader allerlei programma's die aantrekkelijk kunnen zijn voor gedragsbiologen. Vooral gedragsbiologen die al in Europees verband samenwerken raad ik aan eens op de NWO-site te kijken <WWW/NWO.nl>.

Jaarverslag 2002 NVG

De najaarsmeeting 2001 was een succes. Uitstekende bijdragen van de leden. De kwaliteit van de voordrachten neemt nog ieder jaar toe. Opvallend is dat bijna iedereen nu PowerPoint / Beamer presentaties geeft. Excellente uitgenodigde sprekers, Marion Petrie en Barry Keverne, die beide ook heel actief deelnamen aan de discussie bij andere voordrachten. Prettig dat dit kan nu onze voordrachten in het Engels zijn. In de ledenvergadering werd besloten te experimenteren met het elektronisch verspreiden van de nieuwsbrief. Er werd gesproken over de mogelijkheid de NVG meer gezicht te geven naar buiten toe, mogelijk door de onderwijstaak uit onze statuten wat meer aandacht te geven. De komende First European Conference on Behavioural Biology in Münster Duitsland werd besproken, en de mogelijkheid om daar workshops en symposia te organiseren.

De Münster Meeting was handig via het internet georganiseerd door Norbert Sachser en Nico Michiels en een groot succes. Het lijkt een eerste opstap naar een Europese Associatie voor Gedragsbiologie. Goede

plenaire lezingen, deelnemers uit vele landen, ook uit het voormalige Oostblok, en een permanente postersessie direct bij de conferentiezaal. Vele interessante parallelle sessies met een vrij formaat in de middag, en een ideale omgeving, maakte het bijwonen tot een groot genoegen. Er waren betrekkelijk weinig Nederlanders, mogelijk omdat de meeting begin augustus viel. De keynote lecture door Frans de Waal was een buitengewone "public performance" en goede reclame voor ons mooie vak. Een beetje trots was op zijn plaats. Frans komt voort uit de Nederlandse gedragsbiologie, uit de tijd toen de kiem ontstond van de Ethologische Werkgemeenschap, de directe voorganger van de NVG, in de toenmalige "Agressieclub". Vanuit de NVG zijn twee symposia/workshops aangeboden voor de zogenaamde "Science market", een door Katharina Riebel en een door Menno Kruk. Beide onderdelen waren trokken meer dan 30 deelnemers en met discussies die doorgingen tot ver na de officiële sluitingstijd. Gelukkig was er tijd voor uitloop. Ook financieel was de meeting een succes. De NVG had de organisatie een garantie geboden van 1000 Euro, maar dat bedrag blijkt niet nodig.

Na Münster Groningen in 2004? Afgevaardigden van alle nationale verenigingen vonden dat deze meeting een tweejaarlijkse opvolging zou moeten hebben. Er werd medegedeeld dat Felicity Huntingford en Norbert Sachser aan Ton Groothuis gevraagd hadden om in 2004 een soortgelijke meeting in Groningen te organiseren. De aanwezige bestuursleden van de NVG hebben toegezegd Ton daar zo veel mogelijk in te steunen als hij besluit deze taak op zich te nemen.

Inmiddels heeft Ton besloten deze bijeenkomst te organiseren.

NIBI Jubileum. Ter gelegenheid van een lustrum van het Nederlands Instituut voor Biologie (NIBI) werd de NVG gevraagd eind September een symposium van twee uur te organiseren in "de Wereld". Daar het gehele bestuur die dag verhinderd was en gezien de korte voorbereidingstijd werd het symposium samengevoegd met het oorspronkelijk parallelle symposium van de Koninklijke Nederlandse Dierkundige Vereniging (KNDV) te organiseren door Johan Bolhuis. Als sprekers werden uitgenodigd Prof. Dr. Marianne Joëls, Prof Dr. Serge Daan en Dr. Simon Verhulst. Serge Daan was op het laatste ogenblik verhinderd. Johan Bolhuis deelde ons mee dat er ongeveer 50 toeschouwers waren - meer dan verwacht - en dat de bijeenkomst interessant en succesvol was.

Twee Oraties. In dit bestuursjaar vielen twee Oraties van leden van de NVG. Een van Manfred Gahr (VU) en een van Johan Bolhuis (UU). Bij beide feestelijke gelegenheden heeft het NVG bestuur via de voorzitter haar felicitaties overgebracht. Gezien de belangstelling van beide onderzoekers voor vogel-vocalisaties zou men gelijkende oraties verwachten, maar de voordrachten verschilden aanmerkelijk. Mooie plaatjes en een boeiend betoog bij professor Gahr, een interessant theoretisch verhaal uitgaande van de vier vragen van Tinbergen bij Prof. Bolhuis. De thema's en stellingen die Bolhuis naar voren bracht, zouden een mooi onderwerp zijn voor een debat op een avond tijdens de najaarsbijeenkomst, zoals we die in het verleden ooit gehad hebben. Iets voor 2003?

Huygenslezing NWO De prestigieuze Huygenslezing van NWO werd dit jaar door Frans de Waal gehouden. Jan van Hooff was coreferent. Een bijzonder moment voor de Nederlandse Gedragsbiologie. Uw voorzitter was aanwezig namens de NVG. Twee perfecte, boeiende verhalen, die lieten zien dat de gedragsbiologie zowel de exacte, als de sociale wetenschappen veel te bieden heeft. Frans sprak wel zijn bezorgdheid uit over de Nederlandse ethologie. Hij refereerde met instemming aan een uitspraak van Klaus Miczek in een special van issue Science Juli 2001, die stelde dat Nederland (en het United Kingdom) in de zeventiger jaren een El Dorado waren voor agressie en conflict onderzoek, maar dat daar weinig van over was. Of dat echt zo is weet ik niet zo zeker, maar het is geen goede zaak als dat in binnen en buitenland zo wordt gezien. Dat betekent toch dat we het beter moeten doen, of beter laten merken wat we doen. Zeker is dat een aantal gedragsgroepen in Nederland in de afgelopen jaren ernstige schade hebben opgelopen, en dat de NVG daar weinig aan heeft kunnen doen. Dat komt misschien mede omdat de NVG lang niet de hele gedragsbiologie in Nederland vertegenwoordigt.

Bestuursactiviteiten

De profilering van de NVG heeft veel aandacht gekregen tijdens de bestuursvergaderingen op de volgende punten:

Dierproeven Voorgesteld is om na te gaan of het niet nodig is dat de NVG een standpunt, of richtlijnen of een "code of practice" zou moeten ontwikkelen over dierproeven. De

ASAB heeft zoiets, de Duitse zustervereniging heeft onlangs een bestuurslid aangesteld om zoiets te ontwikkelen. Zo'n "code of practice" kan op twee manieren nuttig zijn. Het kan leden helpen die ten onrechte in een pers-rel terecht komen omdat ze dierproeven doen. Maar het kan ook ervoor zorgen dat specifieke leden een handvat hebben om naar te verwijzen als hun specifieke mening over welzijn of behandeling van een specifieke diersoort wordt gevraagd. Het bestuur stelt voor om informatie te vragen bij de Duitse en Britse zusterverenigingen, en te kijken of die een in Nederland bruikbare benadering zouden kunnen suggereren.

Na- & bijscholing cursussen zijn in de medische wereld heel gewoon. Nog niet in de biologie. Inhoudelijk en didactisch is de gedragsbiologie daarvoor een ideaal onderwerp. Enig marktonderzoek lijkt hier noodzakelijk. Er bestaat bij leraren in het middelbaar onderwijs en grote behoefte aan suggesties over nieuwe ontwikkelingen in de biologie, die kunnen worden ingepast in het nieuwe, vrijere curriculum van dat onderwijs. Ook in het HBO, en bij de opleiders van proefdierkundigen en art 8 en art 12 deskundigen, bestaat een "gat in de markt" wat betreft de kennis van gedrag. Er zijn ontwikkelingen die de NVG kunnen helpen daar aan bij te dragen:

Het NIBI is begonnen met het opzetten van een site, in het kader van "Kennisnet". Daarin kunnen de verschillende delen van de biologie "pakketjes" kennis neerleggen voor een algemener publiek. Hulp van de NVG wordt nadrukkelijk gevraagd. NIBI onderhoudt de site en screent eventuele vragen aan de onderzoekers die bereid zijn

inhoudelijk bij te dragen. NIBI helpt ook met het vereenvoudigen van de taal. Ook vraagt het NIBI onderzoekers af en toe een enthousiast verhaal te houden voor leraren. Die dan een discussie aangaan om ideeën te generen om de informatie geschikt te maken voor hun onderwijs.

Internet Sites. Een alternatief is om zelf een educatieve site te gaan onderhouden. ASAB heeft zo'n site. Tijdens de Münster meeting heeft Paul Albers toestemming gekregen om die site in het Nederlands te vertalen. Paul heeft inmiddels dit vertaalwerk gedaan. Er is overleg met de ASAB voorzitter over eventuele copyright problemen. Het ligt voor de hand om te onderzoeken of dit initiatief gecombineerd kan worden met het NIBI initiatief, zodat de NVG de technische details en het onderhoud van de sites aan die organisatie over kan laten.

Educatieve Initiatieven. Het bestuur heeft Joanna v/d Borg van het Van Hall Instituut in Leeuwarden bereid gevonden deze "educatieve" mogelijkheden te onderzoeken en initiatieven te ontplooiën. Zij kan dit echter alleen met steun van meerdere leden. Begin volgend jaar vindt er een gesprek van Joanna en de voorzitter, met de directeur van het NIBI plaats om een efficiënte vorm te vinden voor dit soort activiteiten.

De leden administratie en contributie inning van de NVG is een punt van zorg. Bij bestuurswisselingen komt steeds weer naar voren dat het een hele toer is om het nogal vlottende ledenbestand precies bij te houden. Zoals verleden jaar al aangekondigd werd zou het bestuur deze activiteit uit willen besteden aan een professionele organisatie. Een aantal

biologische verenigingen doen dat al, bijvoorbeeld de dierkundige vereniging KNDV. Het NIBI heeft aangeboden dit ook voor de NVG te doen. Ledenadministratie loopt via een site waar de leden zelf hun persoonlijke gegevens kunnen veranderen. Daarnaast contributie inning en de daaraan verbonden financiële administratie en ledenadministratie. Voor NVG leden die lid zijn van het NIBI zou dat een kleine contributieverhoging inhouden, voor niet NIBI-leden van de NVG een verhoging van 50%. Daarnaast bood het NIBI een reductie van een collectief abonnement op Bionieuws aan voor NVG-leden. Daaraan verbonden het recht om regelmatig een halve pagina van Bionieuws te gebruiken voor verenigingsnieuws, plannen en samenvattingen van pas verschenen proefschriften, oraties etc.

Voordelen: Het lijkt aantrekkelijk als de NVG via een algemeen forum voor biologen in Nederland laat zien dat de gedragsbiologie springlevend is. Het lijkt voor een promovendus ook leuker om een samenvatting in Bionieuws te krijgen dan in ons nieuwsblad. Het lijkt ook een voordeel dat niet bij de NVG aangesloten biologen met belangstelling voor gedrag zien wat de NVG doet. Een ander belangrijk voordeel is dat de leden van het bestuur meer tijd en aandacht krijgen voor initiatieven om mensen die onderzoek doen dat duidelijk raakvlakken heeft met de gedragsbiologie bij de NVG te betrekken.

Nadelen: Vergelijking van de ledenlijsten van NIBI en NVG leert dat slechts ongeveer 20% van onze ongeveer 250 leden lid is van het NIBI. Het aanbod van het NIBI was in eerste instantie ook veel te duur. Het

lijkt bovendien een brug te ver om onze leden een verplicht abonnement van Bionieuws op te dringen. Er is de energieke nieuwe directeur van het NIBI veel aan gelegen om ook de gedragsbiologen onder de paraplu van het NIBI te brengen. Er ligt nu een nieuw voordeliger aanbod van het NIBI, ter beoordeling van de algemene vergadering. Het voorstel houdt een kleine contributieverhoging in. *De ALV 2002 gaat akkoord met deze NIBI-associatie, zie verderop in de nieuwsbrief.*

Plannen voor 2003. De NVG zal in 2003 weer in Dalfsen vergaderen. Het bestuur zal een symposium organiseren op uitnodiging van de KNDV op de gezamenlijke vergadering van de Belgische en Nederlandse Dierkundige verenigingen begin November 2003. Gedacht wordt aan een bijdrage over welzijn bij genetisch gemodificeerde dieren, door Prof. Berry Spruijt. De eerder genoemde educatieve en administratieve initiatieven, zullen volgend jaar duidelijk vorm moeten krijgen. Indien Ton Groothuis besluit in te gaan op het verzoek van de organisatoren van de Münster meeting en de ASAB, zal het bestuur van de NVG en het bestuur van de wetenschappelijke raad van de NVG al direct veel aandacht moeten geven om deze voor de Nederlandse Gedragsbiologie belangrijke gebeurtenis tot een succes te maken. In de toekomst zal een groot deel van de communicatie met de leden via E-mail gaan verlopen. Het zal daarvoor noodzakelijk zijn het E-mail adressenbestand te actualiseren.

Menno R. Kruk Voorhout 25-11-2002
/ Dalfsen 28-11-2002

Samenvatting van de Notulen Algemene Ledenvergadering van de NVG op 28 november 2002 te Dalfsen.

Aanwezig: Menno Kruk (voorzitter), Serge Daan (internationale betrekkingen), Maaïke Kempes (penningmeester), Katharina Riebel (organisatie Dalfsen), Marcel Visser (nieuwsbrief), Paul Koene (secretaris en notulen), en 14 leden.

Educatie

Paul Albers heeft inmiddels de ASAB website vertaald en deze kan gelinkt worden aan de website van NVG. Het NIBI wil biologie in Nederland op de plank zetten. Leen van 't Oever (NIBI) wil graag de NVG daar bij betrekken, o.a. via Kennisnet (zie ook verder). Joanne vd Borg wil graag nascholing voor gedragsbiologen gaan opzetten.

Professionalisering van de administratie

Een voorstel van het NIBI voor het overnemen van de administratie van de NVG wordt door de penningmeester gepresenteerd. Er zijn twee dingen die het NIBI wil gaan doen en die kosten met zich meebrengen. Ten eerste, het opzetten van een ledenadministratie waar de leden zelf hun ledengegevens kunnen aanpassen. Ten tweede een financiële administratie op poten zetten met bijbehorende mailings. Voor NIBI-leden is de overgang goedkoper dan voor niet-NIBI-leden.

Optioneel is het Bionieuws voor 35,- Euro/ jaar.

Vergelijking huidige prijs van lidmaatschap met de nieuwe onder het NIBI:

In Euro's	Huidig	Nieuw
NVG / geen NIBI	20	30
NVG / wel NIBI	20	27
NVG gereduceerd / geen NIBI	15	25
NVG gereduceerd / wel NIBI	15	22

De vergadering gaat akkoord met de overgang van de NVG-administratie naar het NIBI met 18 stemmen voor, 0 tegen en 2 blanco.

Wijzigingen in het bestuur

Serge Daan verlaat het NVG bestuur (zie ook verderop in de nieuwsbrief), Henk Visser zal in het NVG-bestuur plaatsnemen en zal daarin Groningen vertegenwoordigen.

Professor Serge Daan verlaat het NVG bestuur

Tijdens de najaarsbijeenkomst nam Professor Serge Daan afscheid van het bestuur van de NVG. Nadat Serge al anderhalf jaar geleden was afgetreden als voorzitter bleef hij nog aan om de internationale contacten te continueren. Dat leidde mede tot de succesvolle Eerste Europese Meeting on Behavioural Biology in Muenster in augustus 2002 en het droeg er toe bij dat de volgende (tweede) Meeting in 2004 in Groningen zal worden gehouden. Serge's visie dat de gedragsbiologische verenigingen in Europa in de toekomst zullen opgaan in een gezamenlijk verband is

daarmee een stapje dichterbij gekomen.

Onder Serge's leiding ontwikkelde de NVG zich verder tot een vereniging die steeds boeiender wetenschappelijke jaarlijkse bijeenkomsten ging houden. Ondanks de invoering van Engels als voertaal bleef er ook OIO's en zelfs soms studenten ruim de gelegenheid om nieuwe onderwerpen te presenteren aan een kritisch maar constructief gehoor, nu ook van buitenlandse onderzoekers. Met scherpe, maar altijd constructieve vragen was Serge een dragende kracht van onze wetenschappelijke bijeenkomsten. In zijn eigen wetenschappelijke bijdrage aan de afgelopen bijeenkomst in Dalfsen liet Serge zich weer eens zien als een brede en diepgaande gedragswetenschapper in hart en nieren. Circadiane en ultradiane periodiciteit, van het veld naar het laboratorium en van genen via de hersenen naar gedrag en weer terug van gedrag naar genexpressie. Wij vertrouwen erop dat Serge nog lang onze wetenschappelijke bijeenkomsten zal blijven verrijken.

Serge's kennis en invloed in NWO-zaken zullen we node missen. We hopen dat we nog af en toe zijn advies in bestuurlijk-politieke zaken kunnen inwinnen. Bovenal danken wij hem hier voor het vele dat hij voor de NVG heeft betekend.

In memoriam: Prof. Jacob Pieter Kruijt

Bij het ter perse gaan van deze nieuwsbrief bereikte ons het bericht dat een van de pioniers van de Nederlandse Gedragsbiologie en Ethologie, Professor Dr. Jacob Pieter Kruijt op 13 december 2002 is overleden in Haren. Hoewel Jaap al enige tijd niet meer deelnam aan

onze bijeenkomsten, zullen velen van ons hem herinneren als een charmante, aanmoedigende persoonlijkheid, in de tijd dat de Nederlandse Gedragsbiologie nog bijeenkwam als Ethologische Werkgemeenschap in het kader van BION op plaatsen zoals Zeist en op Texel. Jaap had een geheel eigen inbreng in de Ethologie, en een visie waarin hij zijn tijd vaak ver vooruit was. Velen van ons zijn dank zij Jaap anders gaan denken over ethologische concepten en over de ontwikkeling van gedrag. In hem verliest de Nederlandse Ethologie een van zijn beste voorgangers. Wij wensen Tineke Kruijt de Kroes en verdere familie de sterkte om dit persoonlijke verlies te dragen.

Om terug te sturen: Vragen van het bestuur aan haar leden

Bij deze nieuwsbrief is een vragenlijstje gevoegd waarin het bestuur van de NVG, ter onderbouwing van haar standpunt ten aanzien van de najaarsbijeenkomst in Dalfsen en de nieuwsbrief, haar leden een aantal vragen wil voorleggen.

Wilt u zo vriendelijk zijn uw mening over deze vragen voor **15 januari 2003** terug te sturen. Dit kan via e-mail (m.visser@nioo.knaw.nl) of via de post (M.E. Visser, NIOO, Postbus 40, 6666 ZG Heteren).

